

1 Wakoritho

¹ U Paulo, juno alyakemelilue nu Kilisite u Yesu kuva m'bombi muvughane vwa Nguluve, ² nu Sosthene unyalukolo ghwitu, kulukong'ano lwa Nguluve luno luli ku Korintho, kavala vano valing'anisivue mwa Yesu kiliste vano vakamemesivue kuuva vaanhu vimike. Tukavalembela vala vooni vano vikulikemela ilitavua lya Mutwa ghwitu Yesu Kilisite pooni pooni, u Mutwa ghwa vanave kange ghwitu. ³ Ulusungu nulutengano luvigaghe kulumue kuhuma kwa Nguluve u Nhaata ghwitu nu Mutwa ghwitu Yesu Kilisite. ⁴ Ifighono fyooni nikumongesia u Nguluve ghwango vwimila umue, vwimila ulusungu lwa Nguluve luno u Kilisite Yesu alyavapelile. ⁵ Avavikile kuva vamofu musiila sooni, vuujofi palikimo nuvumanyani vwooni. ⁶ Avaviikile vamofu, heene vwolesi ulwa Kilisite ulwakuuti lun'kangasivue kuuva kyaang'haani mun'kate mulumue. ⁷ Paulo namukwaghilua ifipelua fya mhunumbula, ndavule mulinuvunoghelua uvwakhulila ulyusyuko lwa Mutwa ghwitu u Yesu Kilisite. ⁸ Ikuvakangasia umue kufika kuvusililo, ulwakuuti muleke kupikua mukighono kya Mutwa ghwitu Yesu Kiliste. ⁹ U Nguluve n'koola juno alyavakemelile umue muvumo vwa mwana ghwa mwene, Yesu Kiliste Mutwa ghwitu. ¹⁰ Lino nikuvapelepesia mwevakulu vango numue va mwanilumbu, kukila mulitavua lya Mutwa ghwitu Yesu Kilisite, kuuti vooni mwitike,

nakuuti nakulavesagha kughaving'ana mun'jate mulyumue. Nikuvapelepesia kuuti muvisaghe palikimo nu luvelo luumo nuvufumbue vwumo. ¹¹ Ulwakuva avaanhu va munyumba ija Kloe vam'bulile kuuti kwelule ulughaving'ano luno lughendelela pakate palyumue. ¹² Nilonda kuuti: Umuunhu ghweni kulyumue ijoova, “Une nilii hwa Paulo,” nambe “Une nili ghwa Apolo,” nambe “Une nilii ghwa Kefa” nambe “Une nili ghwa Kilisite”. ¹³ Vuuli! U Kilisite aghaving'ine? Vuuli! U Paulo alyakomelilue vwimila umue? Vuuli! Mhulyofufughilue mulitavua lya Paulo? ¹⁴ Nikumongesia u Nguluve kuuti nanilyamwofughe nambe jumo, looli u Kirispo nhu Gayo. ¹⁵ Ulu lulyale kuuti nakwale nambe jumonga juno ale iiti mulyofughue mulitavua lyango. ¹⁶ (Kange nilyavofuighe avaa munyumba ja Stephania. Kukila apuo, nanikagwile kuuti nilyamwofuighe nhu muunhu juunge jujuno avisaghe). ¹⁷ Ulwakuvaa, u Kilisite alyanyomuile kukwofugha looli kudalikila ilivangili. Looli nalyanyomwile kudalikila ni njovele inono ija kimuunhu, ulwakuuti ingufu sa kikovekano sileke pivuka. ¹⁸ Ulwakuva imola ija kikovekano luunangano kuvano vifua. Looli kuvala vano u Nguluve ikuvapoka, se ngufu sa Nguluve. ¹⁹ Ulwakuva liilembilue, “Ninangani-gha uvukola uvwa nyaluhala. Ninangani-gha injovele sa vanyaluala.” ²⁰ Alikughi umuunhu unya vukola? Alikughi unyavwimbi? Alikughi unjovaji ughwa kujishetulania iisi? Vuuli u Nguluve nalyasetulinie uvukola vwa iisi iji kuuva vu-

jasu? ²¹ Kuhuma iisi jilinuvwakyang'haani vwa jeene najilya n'kagwile u Nguluve, lulyanoghile u Nguluve mhuvuyasu vuvanave ulwakudalikila ulwakuuti avapoke vano vikwitika. ²² Kuvaa Yahudi kuposia ifivalilo fya fidegho na kuva Yahudi kulonda uvwakyang'ani. ²³ Looli tukun'dalikila u Kilisite juno alyakomelilue, juno aling'uvasi kuva Yahudi, kange vwe vuyasu kuva Yunani. ²⁴ Looli kuvala vala vano valyakemelilue nu Nguluve, avaYahudi nava Yunani tukudalikila u akilisite heena ngufu nuvwakyang'haanivwa Nguluve. ²⁵ Ulwakuva uvuyasu vwa Nguluve vuliinuvwa kyang'haani kukila uvwa vaanhu nuvuvotevote vwa Nguluve vuliiningufu kukila avaanhu. ²⁶ Iagha ing'emelo ja Nguluve kulumue, vakuulu vango numue va mwanilumbu. Namulyale viinga mulyumue kuuti namulyale nuvwakyang'haani mufighelelo fya vumuunhu. Namulyale viinga mwe vanyan-gufu mulyumue. Namulyale viinga mulyaholilue muvuvaha. ²⁷ Looli uNguluve alyasalwile ifinhu ifiyasu ifya mu iisi muno ulwa kuvafipelela i soni ifinyavwakyang'haani. U Nguluve alyasal-wile ifivotevote mhu iisi pikukikosekesia isoni ikinya ngufu. ²⁸ U Nguluve alyasalwile kila kino kilipasi kyongo nakila kino kilyasyojolilue mu iisi. Alyasalwile fyoni fino nafilyavalivue kuuva kiinu, kukufivika heene na kiinu ifinu ifinya luvumbulilo. ²⁹ Alyavombile vulevule ulwakuuti nakwangavisaghe nambe jumonga juno aliinulwakutosia pavulongolo pa mweene. ³⁰ Vwimila vwa kila kino u Nguluve alya kivom-bile, lino mulimun'kate mwa kilisite Yesu, juno

avombike mu vwakyang'haani vwimila usue kuhuma kwa Nguluve. Alyale ghwa kyang'haani ghwitu uvwimike muvuvangi. ³¹ Heene luhumilo, ndavule ililembe lijoova, “Juno ikughinia, ighiniaghe mwa Mutwa.”

Muliango 2

¹ Yenisile kulumue un'kulu nava lumbu vango, nanilisile namasio agha kuvavula nuvwakyang'haani heene nilyaghadalikile uvwa lweli vuno vufisime vwimila u Nguluve. ² Nilyalamwile nambe kukagula kyekyoni yenilimulumue nambe u Yesu Kilisite, numwene juno alyakomelilue ³ Nilyale numue muvotevote, kange nuludwesi, na kuhilila kyongo. ⁴ Nimola jango nakudalikila kulyu nakukale namasio agha vulevule nuvwakyang'haani. Paulo, ghalyale ghikuvonesia mu Mhepo ni ngufu, ⁵ ulwakuuti ulwitiko lwinu nalungavisaghe muvwakyang'haani uvwa vaanhu, looli mungufu sa Nguluve. ⁶ Lino tujova uvwakyang'haani vwa vaanhu avagoyo, looli navwevwa kyang'haani vwa iisi iji, nambe avatemi avansiki ughu, vanovikila. ⁷ Pa uluo tujova uvwakyang'haani vwa Nguluve ughwa lweli vuno vufisime, uvwakyang'haani vuno vufisime u Nguluve alyasalwile yeghukyale unsinkibghwa vwimike vwitu. ⁸ Nakwale ghweeni juno itema unsiki ughu juno akagwile uvwa kyang'haani uvu, heene vasamanyila mu nsiki ghula, nde navalyan'komelile u

Mutwa ughwa vwimike. ⁹ Looli ndavule lilembilue, “Amasio agha nakwelile ilisio lino lighaghile, nakwejili imbughulutu jino jipulike, amasaghe naghakasaghile, amasio ghano u Nguluve aling'anisie vwimila vwa vala vano vamughanile umwene. ¹⁰ Agha gheghanu u Nguluve ghano avonesisie kulyusue kukilila u Mhepo, ulwakuva u Mhepo ilola kila kiinu, nambe masio ghano ghali mun'kate mwa Nguluve. ¹¹ Ulwakuva ghwe veeni juno ikughamanya amasaghe gha muunhu, looli inumbula ja muunhu mun'kate mwa mwene? pauluo kange, nakwale junoakagwile amasio agha mun'kate agha Nguluve, looli u Mhepo ghwa Nguluve. ¹² Looli natukupile iMhepo ja iisi, looli i Mhepo jino jihuma kwa Nguluve, ulwakuuti jinoghile kukagula uvwimike vwa masio ghano tupelilue nu Nguluve. ¹³ Tujova aghanamasio, ghano uvwakyang'hani vwa muunhu navunoghile kuvulania, looli ghano u Mhepo ikutuvulanisia. U mhepo ighanula amasio gha Mhepo ugha kyang'haani ghwa kimhepo. ¹⁴ Umuunhu juno naghwa Mhepo nakwupile amasio ghano gha Mhepo ghwa Nguluve, ulwakuva aghuo lwe lunanging'ano lwa mweene. ¹⁵ Nanoghile kukagula ulwakuva ghikukagula nu Mhepo. Kwajula ughwa Mhepo ihigha amasio ghooni. Looli ihighua navange. ¹⁶ “Ghwe veeni anoghile kukagula amasio gha Mutwa, juno anoghile kukum'bulanisia umwene?” Looli tulinamasaghe gha Kilisite.

Muliango 3

¹ Nhune, vakuulu na vanuna vango, nanilya-jovile numue heene vana Mhepo, loi ndavule avaana m'biili. Ghwene avaana avadebe ava Kilisite. ² Nilyavanywisisie utusiva ni nyama, ulwakuva namukiling'anisie kulia inyama. Nambe lino namuling'anisie. ³ Ulwakuva umue namulim'bili. Ulwakuva ikilule namatupa ghavonike mulyumwue. Vuuli, namukukala kuling'ana nu m'bili, vuuli, namughenda ndavule vulevule vwa kimuunhu. ⁴ Ulwakuva umuunhu jumo iiti, “Nikum'bingilila u Paulo” Ujunge iiti “Nikum'bingilila u Apolo,” namukukala ndavule avaanhu? ⁵ U Apolo ghwe veeni? nu Paulo ghwe veeni? Avavombili vajuula juno mumwitike, kwa ghweni juno u Mutwa akam'pelile imbombo. ⁶ Une nilyavyalile, U Apolo akaponia amalenga looli u Nguluve akakusia. ⁷ Pa uluo, nakwekuuti juno akavyalile nambe juno alyaponisie amalenga alinikimonga. Looli ghwe Nguluve juno ikusia. ⁸ Lino juno avalile najuno ikwusilila amalenga vooni valing'ine, najula juno ikwupilagha uluhombo lwa mwene kuling'ana nhi mbombo jamwene. ⁹ Ulwakuva usue tulivavomba mbombo va Nguluve, umwue muli bustani ja Nguluve, lijengo lya Nguluve. ¹⁰ Kuhumilanila nulusungu lwa Nguluve luno nikapelilue heene n'jengaji um'baha, nilyavikile ulwalo, nujunge ijenga pakyanya pa lwene. Looli umuunhu ilolelelaghe ndavule ijenga. ¹¹ Ulwakuva nakwaele ujunge juno kwandebijenga ulwalo ulunge kukila luno lujengilue, luno ghwe Yesu Kilisite. ¹² 1Lino, ndavule un'jinu gh-

winu ijenga pakyanya ni sahabu, ni ndalama, namavue gha lutogo, amapiki amasoli, nambe amatundu, ¹³ imbombo ja mwene jilya fwikulilue, kulumuli lwa pamwisi jifwikuluagha. Ulwakuva jilifwikulivua nu mwoto. Umwoto ghuli ghe-lagha uvunono vwa mbombo jino umuunhu ghweni akajivombile. ¹⁴ Ndavule kyoni kino umuunhu ajangile kisighalila umwene ilikwupilagha uluvonolo. ¹⁵ Looli imbombo ja muunhu jingalanguke nu mwoto, naikwambulila kinu. Looli umwene jujuo ipokuagha, ndavule kusena ku mwotoo ¹⁶ Namukagula kuuti umue mulinyumba nyimik ja kufunnyila ja Nguluve nakuuti Mhepo ghwa Nguluve ikukala mun'kate mulyumue? ¹⁷ Nave umuunhu angananganie inyumba inyumba ija kufunyila ija Nguluve, u Nguluve ikumunangania umuunhu ujoo. Ulwakuva inyumba inyimike jakufunyila ija Nguluve nyimike, pauluo najumue. ¹⁸ Umuunhu alisyangile mwene, nave jumonga n'kaate mulyumue isaagha kuuti alinuluhala kumasiki agha, avisaghe hweene "N'jasu" apuo peiva nuluhala. ¹⁹ Ulwakuva uluhala lwa mu iisi iji vuyasu pavulongolo pa Nguluve, ulwakuva jilembilue, "Vikolua avanyaluhala nuvvesi vuvanave" ²⁰ Kange u Nguluve akagwile amasaghe gha vanyaluhala palivuvule." ²¹ Apuo umuunhu nalighiniagha avaanhu! Ulwakuva ifinu fyoni finhu. ²² Nave ghwe Paulo, nambe u Apolo, nambe u Kefa, nambe iisi, nambe amikalile, nambe vufue, nambe ifinu fino pwefile, nambe fino filyava. Fyooni finhu, ²³ Umue mulivakilite va Nguluve.

Mulyango 4

¹ Vulevule pepene umuunhu ikutuvalila usue, avavimbi va Kilisite kange vimilili va vusyefu vwa lweli uvwa Nguluve. ² Mu ulu, kino kilondua ku vwimilili kwekuuti vavisaghe vakuhuvilua. ³ Looli kulyune une kiinu kidebe kyongo kuva muhighua numue nambe uluhighilo lwa kimuunhu. Ulwakuuva nanikuhigha nambe june nemwene. ⁴ Nanikuhigha june namwene, uluo nakwekuuti une june nanilighwa kyang'haani. Ghwa Mutwa juno ikuhigha. ⁵ Pa uluo, namungajovaghe uluhighilo ku sooni ija n'siki naghufikile, ghwakwisa u Mutwa juno. Juno ikuvavika pavuvalafu ghooni ghano gha fisime ku ng'iisi nakufwikula uludonya lwa mwojo. Apuo umuunhu ghweni ikwupilagha ulughinio lwamwene kuhuma kwa Nguluve. ⁶ Lino, vakulu vango numue vamwanilumbu vango, june nemwene nu Apolo nivingilila uvutavike uvu vwimila umue. Ulwakuuti kuhuma kulyusue luvanoghile kumanyila kulumue ifyovele kwekuuti kiki, “Ulakilililagha kukila ndavule kilembilue.” Ulu kwekuuti nakwale nambe jumo kulumue ughwa kughinia kukiila ujunge. ⁷ Ulwakuuva ghweni juno juno ipungilanila kulola nu junge? Kyekinukiki kino UKlinakyo nukakyupilile vuvule? Nave umalile kukwupila vuvule, kiki mukughinia nave fye mukavombile vuvule? ⁸ Lukwiline mulinafyo fyooni fino muvela mulonda! Lukwiline mulinuvumofu! Mutengwile kutema- ulwakuuti muhalile kukila usue! Looli nikuvasumila

uvuhasi uvunofu ulwakuuti tuhalaghe palikimo numue. ⁹ Pa uluo nisagha u Nguluve atuvikile usue vasung'ua heene ikutusona vavusilile mulukindi lwa maandamano na ku vaanhu vano vahighilue kubudua. Tulindavule ulusejo lwa iisi, kuvanyamola na muvaanhu. ¹⁰ Usue tulivayasu vwimila vwa Kilidite, looli umue mulivanyaluhala mwa Kilisite. Tulivavotevote, looli umue muliningufu. Mukwoghopua, looli usue tusyojolivua. ¹¹ Nambe unsiki ughu tulininjala ni kyumilua, tughajile amenda, tulinimumuko, kange tulisila pakukala. ¹² Tuvomba imbombo ningufu, namavoko ghitu jusue. Pano tusyojolua, tufunya. Unsinki ghuno tupumusivua, tukuguda. ¹³ Pano tulighwa, tukwamula nuvuhugu. Kwetule, kange tujighe tuvalilua kuuva heene tukanilue ni iisi na makakala ku ghooni. ¹⁴ Nanilemba agha ghooni ulwakuuti nivapelele u sooni umue, looli kukuvaghumbatila umue heene vanha vango vano nivaghanile. ¹⁵ Nambe kuuti mulivavulanisi ifijigho fya mbilima mwa kilisite, musila va Nhaata viinga. Ulwakuuva nili Nhata ghwinu mwa Yesu Kilisite kukilila ilivangili. ¹⁶ Pa uluo nikuvapelepesia munyighaghe une. ¹⁷ Apuo fyenambe nikamwomwile kulumue u Timotheo, vaghanike vango kange mwaana mfwihi kwa Mutwa. Ikuvakumbusiagha isila sango mwa Kilisite, ndavule nivulanisivue poni naku ng'ong'ano soni. ¹⁸ Lino vamonga mulumue vukughinia, vivomba hene nanilikwisa mulumue. ¹⁹ Looli nikwisa kulumue linolino, nave u Mutwa angakele.

Apuo pe nilikagula na ghe masio ghavanave vanovikughinia, looli nililolagha ingufu sivanave. ²⁰ Ulwakuva uvutua vwa Nguluve navuva mumasio looli mu ngufu. Mulonda kiki? ²¹ Nise kulumue nulugudo nakuuva nulughano namunumbula ijavulugu?

Muliango 5

¹ Tupilike imola kuuti kulivuwafu mulumue, uvuwafu vunopwevusil pakate na kate pavaanhu ava kisina. Tulinimola kuuti jumo mulumue ighona nomama ughwa nhaata ghwa mwene. ² Umue mukughinia! Mulekile pisukunala? Julia juno avobile anala anoghile kuvusivua mulumee. ³ Looli nanilipalikimo numue kim'bili looli nilinumue kimhepo, nimuhighile umwene juno avobile ndiki, ndavule anala penikale. ⁴ Panomotang'ana palikimo mulitavua Iya Mutwa ghwitu Yesu, ni numbula jango jilipala heene ngufu sa Mutwa ghwitu Yesu, umuhighile umuunhu uju. ⁵ Nim'pelile umuunhu uju kwa setano ulwakuuti um'biili ghwa mwene ghunangike, neke inumbula ja mwene jinoghele kuvanguka mukighono ikya Mutwa. ⁶ Ulughinio lwinu na kinu kinono. Namukagwile ikilule ikidebe kilusia upwigha ghwoni un'kome? ⁷ Musukaghe jumue mwevene ikilule ikya pakali, ulwakuuti muve m'pwigha mia, ulwakuuti muve n'kaete ghuno ghulisivue, ulwakuva, u akilisite, umwanana Ng'olo ghwitu ughwa pasaka amalile kubudua. ⁸ Pa uluo tuhovoka ikikulukulu

nambe ikilule ikya kaali, ikilule ni tabia imbivi nu vuhosi. Pa uluo, tuhovoike nu n'kate ghuno naghuponisivue ikilule ikya vukoola nuvwa kyang'haani. ⁹ Nilyalembile mu kalata jango kuuti namungahasing'anaghe navavwafu. ¹⁰ Nakwekuuti niiti avavwafu va mu iisi muunhu, nambe avanyavunoghelua nambe ava kuunji nambe avifanya fihwani napikukala kutali navoope, looli luuve luvanoghile muvuke mu iisi. ¹¹ Looli lino nikuvalembela namungahasing'anagha ghweni juno itambulivua nkuulu nambe lumbu ghwa Kilisite, looli ikukala muvuvwafu nambe juno alinuvunoghelua n'kuunyi, nambe juno ikufunya kufihwani, nambe nyamaligho, nambe juno mughasi. Looli namungalisaghe naghwope umuunhu ughwa ndikio. ¹² Pe nikuvikagha ndani pikuvahigha vano valikunji mung'ong'ano? Looli pa uluo umue namukavahighile vano valimun'kate mu ng'ong'ano? ¹³ Looli u Nguluve ikuvahigha vano valikunji. "Mum'busie umuunhu umuhosi mulyumue"

Muliango 6

¹ Jumo mulyumue pano iva ni mumuko nava-nine, ilondua kuluta ku ndinde ijavano naval-inuvwakyang'haani kukila pavulongolo pa viti-tiki? ² Namukagwile kuuti avitiiki vilikujigha i iisi? Nave mukujigha i iisi, namunoghela kulamula amasio ghano naghilinu-luvumbulilo? ³ Namukagwile kuuti tulikuvahigha avanyamola? Mukighavo kiliku ikya

kukila, ghanoghile kulamula amasio gha vukalo uvu. ⁴ Nave lunoghila kuhigha amasio gha vukalo uvu, nakiki muluta kutwala amasitaka pavulongolo pavano navikwima mu ng'ong'ano? ⁵ Nijova agha ni soni sinu. Nakwale unyavukola mulyumue ughwa kukwila kuvika amasio ghal-ing'ane pakate pa nyalukolo nu nyalukolo? ⁶ Looli heene anaala, umwitiki jumo iluta ku ndinde ija mwitiki ujunge, na masitaka aghuo ghivikua pavulongolo pa m'baha juno naik-witika! ⁷ Uvwakyang'haani kwekuuti kwesile imumuko pakate nakate muva Kilisite ghano ghaletile ng'haani kugasia kulyumue. Kiiki mulekile kupumuka ni mbiivi? Nakiki muk-witika kusyangua? ⁸ Looli muvomba uvuhosi na kusyanga avaange, navuo ve vakulu nava lumbu viinu! ⁹ Namukakula kuuti vano navalinu-vwakyang'haani navihaasi uvutua vwa Nguluve? namungitikaghe uvudesi. Uvuvwafu, vanovi-funya ifihwaani, avagalusi, avafiraji, nava lawiti, ¹⁰ avalyasi avagheji, avaghasi, avanyamaligho-ma avuo nakwale juno ilihala uvutua vwa Nguluve. ¹¹ Navuo vakale muvamo mu vanave mwemue. Looli muvalasivue, looli musuk-ilue, looli mubaghilivue mwa Nguluve, looli muvombilue vwa kyang'haani pavulongolo pa Nguluve mulitavua Iya Mutwa Yesu Kilisite nu Mhepo ghwa Nguluve Ghwitu. ¹² "Ifinu fyoni finofu kulyune", looli nakila kiinubkili nuluvumbulilo. "Ifinu fyoni fye finofu kulyune," looli nanitemuagha kimonga kya ifio. ¹³ "Ikyakulia vwimila vwa lileme, nhi lileme vwimila vwa kyakulia," looli uNguluve ikufivusia

fyoni. Um'bili naghupelilue vwimila uvumalaya, pa uluo, um'bili vwimila vwa Mutwa kange u Mutwa ikughuvombela um'bili. ¹⁴ Unguluve alya syusisie u Mutwa nusue kange ikutusyusie kungufu saake. ¹⁵ Namukagwile kuuti amaviili ghinu ghahasing'ine nhu Kilisite? Mukagwile ndaani kukufihumia ifipelua fya Kilisite na kufihasing'ania nhu malaya? Nafyelungave! ¹⁶ Namukagwile kuuti juno iling'ana nu malaya alim'bili ghumo nu mwene? Ndavule ililembe lijova, “Vaviili viva m'bili ghumo.” ¹⁷ Looli juno iling'ana nhu Mutwa iva numbula jimo palikimo nhu mwene. ¹⁸ Muvukimbilaghe uvuvwafu! “kiila uvuhosi vuno ivomba umuunhu kwe kunji mum'bili ghwa mwene. Looli uvuvwafu, umuunhu ivomba uvuvwafu m'bili ghwa mwene jujoo. ¹⁹ Namukagwile kuuti amaviili ghinu je nyumba inyimike ja kufunyila ija Mhepo Mwimike, juno ikukala mun'kate muyumue, jula juno mukapelilue kuhuma kwa Nguluve? Namukagwile kuuti ghwemwene jumue? ²⁰ Kuuti mukaghulilue nulutogo. Pa uluo mumughiniaghe u Nguluve na mavili ghinu.

Muliango 7

¹ Kusino mukandembile: ghamo masiki manofu umughosi nangaghonaghe nu n'dala ghwa mwene. ² Looli lino ulwakuva ingelo nyinga isavuvwafu umughosi ghweni avisaghe nu muunhu ghwa mwene na ghweni un'dala avisaghe numughosi ghwa mwene. ³ Umughosi anoghile pikum'pela umuunhu

ghwa mwene luno lunoghile musavutolani vwa mwene, kange vulevule naju n'dala am'pelaghe luno lunoghile umughosi ghwamwene. ⁴ Na ghwe n'dala juno alinuvutemi mum'biili ghwa mwene, ghwe mughosi. Kange vulevule najumughosi nalinnuvutemi vwa m'biili ghwa mwene, looli un'dala ghwa mwene ghwe alinavo ⁵ Namungafinyanaghe pano mughona palikimo, looli nave mupuling'line kunsiki ghuno ghuvikilue. Muvombaghe vulevule ulwakuuti mukave nsiki ghwa kufunya. Kange lunoghile pigomokilanila palikimo, ulwakuuti usetano aleke kukuvaghela kukiling'ania kyongo. ⁶ Looli nijova ku isi soni nuwvavuke nakwekuuti lughilo. ⁷ Ninoghelua umuunhu ghweni asava ndavule une nilivuo. Looli umuunhu ghweni alinikipelua kyamwene kuhuma kwa Nguluve. Uju alinikipelua iki, ghwope jula alinikipelua kila ⁸ Kuvano navatolilue navafwile niiti ndiki, luvule luvanoghile vajighe kisila kutolua, ndavule nilivuo unhe. ⁹ Looli nave pikusigha, luvanoghile pitolua. Ulwakuva luvanoghile avene kutolua ulwakuuti valeke kuva nuvunoghelua. ¹⁰ Lino kuvano vitolua nikuvapela ululaghilo, na nene ghwe Mutwa, "Umumama nangalekanaghe nu mughosi ghwa mwene." ¹¹ Looli nave alekeng'ine kuhuma kwa mughosi, ajighaghe vulevule nangatoluaghe kange nambe lunoghile anoghile kupulingana kange numughosi ghwa mwene. Na "Jumughosi nangam'pelaghe italaka umuunhu ghwa mwene." ¹² Looli kuvano vasighile, niiti- unhe, nakwekuuti u Mutwa- kuuti nde unyalukolo ghweni alinu-

muunhu ghwa mwene juno na ikwitika kange akwiline oikukala naghwope nanoghilele pikumuleka. ¹³ Nave umukimama naitike, nave akwiline kukukala naghwope nanga mulekaghe. ¹⁴ Kwa mughosi juno naitike ivalasivua vwimila vwa lwitiko lwa muunhu ghwa mwene. Na jumumama juno naitike ivalasivua vwimila vwa mughosi ghwa mwene juno itike. Nafyelusava avuo avanha viinhu vale vivanavanofu, looli kyang'haani vavalasivue. ¹⁵ Looli umughanike juno namwiti anagavuke alutaghe. Pa uluo, unkulu nambe umwanilumbu naikungua ni njiigho savanave. Unguluve atukemelile tukalaghe nhu lutengano. ¹⁶ Ukagula ndani nave ulin'dala pano ukum'pokagha umughosi ghwako? Nambe ghukagula ndani nave umughosi, nighani ghukum'poka umuunhu ghwako? ¹⁷ Umuunhu ghweni ikalaghe ndavule u Mutwa avaghavile, umuunhu ghweni ndavule u Nguluve avakemelile avene. Uvu vwe vulongosi vwango ku ng'ong'ano sooni. ¹⁸ Pwale juno akadumulilue yeakemelilue mulwitiko? Alaghelagha kuvusia ikivalilo kya vudumulilua. Pwale jumonga juno akemelilue mu lwitiko nadumulilue? Nalunoghile kudumulua. ¹⁹ Pa uluo kuva adumulivue nambe juno nadumulivue kusita lumonga. Ikinyalumonga kwe kupulika indaghilo sa Nguluve. ²⁰ Umuunhu ghweni asighalaghe mung'emelo ndavule alyale ye ikemelua nu Nguluve pano ikwitika. ²¹ Ulyale nkami unsiki ghuno u Nguluve ikukukemela? Nungasaghaghe ku uluo. looli nave ghuvaghila kuva mwavuke, vombagha vulevule.

²² Kwajumo juno juno akemelilue nhu Mutwa hene nkami muunhu mwavuke mwa Mutwa. Ndavule, viino jumo juno mwavuke kukwitika ghwe nkami ghwa Kilisite. ²³ Mumalile kughulua ni kyuma kinga, pa uluo mulekaghe piiva vakami va vaanhu. ²⁴ Vakuulu numue va mwanilumbu vango, mu mikalile ghooni umuunhu ghweeni ndavule tulyakemelilue kukwitika, tujighaghe vulevule ²⁵ Lino, vala voni vano navalile nambe, n'sila lulaghilo kuhuma kwa Mutwa. Looli nikuvapela imavilo sango ndavule nilivuo. Mulusungu lwa Mutwa luno lwa kyang'haani. ²⁶ Looli, nisagha ndike ulwakuva sa lugasio, lunoghile umughosi ajighaghe ndavule alivuo. ²⁷ Ukungilue kwa muunhu ghwako nulufingo lwa vutolani? Nungalondaghe uvwavuke kuhuma ku uluo. Ulimwavuke kuhuma kwa muunhu ghwako nakuva nutolilue? Nungamulondaghe umu mama. ²⁸ Looli nave nutolilue, nuvombile amakole. Vasighile vala vano navatolano viva ni ngasio jino silipapinga. Une nilonda nivaseghusie ku isio. ²⁹ Looli nijova ndiiki, vakuulubnumue valumbu vango, un'siki n'debe. Kuhumalino na kughendelela vaala vano valinava mama vikalaghe hweene valivuvule. ³⁰ Vooni vano vasasukunile vavisaghe hene vasila lusukunalo, vooni vano vakalile, nave navakakelile, na vooni vano vighula ikiinhu kyoni, nave navahalile kimonga. ³¹ Vooni vano vitigha ni iisi, vave heene navakale vitigha na veene, ulwakuuva amatindo gha iisighifikiila uvusililo vwa mwene. ³² Nilonda muve vavuke mu ngasio soni. umughosi juno na-

tolile ivomba ifinu fya Mutwa, ndavule inoghelua umwene. ³³ Looli umughosi juno atolile ikuvika mu finu fya mu iisi, ndavule lunoghile pikumovosia umunu ghwa mwene, ³⁴ aghaving'ine. Umumama juno natolilue minja vuvule ikuvika nifinu fya Mutwa, ndavule lunoghile ku lekeng'ana mum'biili na munhumbula. looli umumama juno atolilue ikuvika mu finhu fya mu iisi, ndavule lunoghile pikumovosia umughosi ghwa mwene. ³⁵ Nijova vulevule kuuti luvumbulilo lwinu jumue, nakwekuuti nivateghile ulutegho umue. Nijova vulevule ulwakuuva sa kyang'haani, ulwa kuuti lunoghile pikuvika vavombi kwa Mutwa kisila kikuvasi kyokyoni. ³⁶ Nave umuunhu isagha ikunua kukum'bombela nhu vWAoghopua uminja ghwa mwene, vwimila vwa masaghe gha mweene ghaliningufu kyongo, muleke atolanaghe na ghwope ndavule ighanile. Nakwekuuti nyivi. ³⁷ Looli nave mulamuile ulwa kuleka kutola, nakwekuuti ikwumilisivua, nambe nave akagwile pikuvutema uvunoghelua vwa mwene, iva avombile vunofu nambe aleke pikuntola. ³⁸ Pa uluo, juno ikuntola uminja ghwa mwene ivomba vunofu, ghweni juno asalwile kuleka kutola iva avombile vunofu. ³⁹ Umumama akungilue numugosi ghwa mwene ye ajighe mwumi. Looli nave umughosi afwile, mwavuke kutolua kwa muunhu ghweni juno amughanile, looli mu mwa Mutwa mwene. ⁴⁰ Nikyale muvulamusi vwango, iva nulukelo kyongo nave ikale ndavule alivuo. Najune nisagha kuuti nili nu Mhepo ghwa Nguluve.

Muliango 8

¹ Lino vwimila vwa kyakulia fino fihumisivue litekolo kufihwani: tukagwile kuuti “Usue tweeni tulinuvumang'anyi.” Uvumang'anyi vuleta ulughinio, looli ulughano lujenga. ² Nave umuunhu ghweni isagha kuuti akagwile limongo, umuunhu ujua nambe nakagwile heene jilondua akagule. ³ Looli nave umuunhu amughanile u Nguluve, umuunhubujuo ikagulika nu mwene. ⁴ Kange vwimila vwa fakulia fino fihumisivue fihumisivue litekelo ku fihweni: tukagwile kuuti “Tkihwani nakwekuuti kinu mu iisi iji,” ulwakuva nakwale u Nguluve ila jumo mwene.” ⁵ Ulwakuva kwevale vinga vano vitambulua manguluve ndavuve vulanga, nambe iisi, ndavule ghalivuo “Amanguluve na vatua vinga.” ⁶ “Palikimo nakuva kulyusue kwale u Nguluve jumo mwene juno ghwa Nhaata, ifinu fyoni fihumile kwa mwene, tatusue tukale kwa mwene, u Mutwa jumo u Yesu Kilisite, juno vwimila umwene ifinu fyoni kwefile, kwa mwene jujuo na jusue kwetule.” ⁷ Nambe vulevule, uvukagusi uvuo namwevule n'kate mwa muunhu ghweni. pauluo, avange valyahasing'ine kukufunya ku fihwani pakali apuo, nambe lino vali ifakulia ifi hwene kuuti kinu kino kihumisivue kuva litekelo ku fihwani. Inyivonelo save sisoveleng'ine ulwakuva mbotembote. ⁸ Looli ikyakulia nakyekino kilatuhufia usue kwa Nguluve. Usue natulivavivi kyoongo nave natulile ikyakulia, nave uvulugu kyoongo nave tulile. ⁹ Looli

mulolelaghe ulwakuuti uvwavuke vwiinu vuleke kuva vwe vwambusio ulwa kun'kuvasia um'botebote mulwitiko. ¹⁰ Leka usaghaghe kuuti umuunhu akuvwene, uve ghwejuno ulinuvukagusi, ghulia ikyakulia mu nyumba ija kufunyila ija fihwani. Inyivonelo sake umuunhu ujuo kwande sikunua pikagulika nambe jumwene jujuo valisaghe ifinu fino vasanguile kuva litekelo kufihwani? ¹¹ Pa uluo vwimila vwa vukagusi vwako uvwa lweli ulwa muvuhumo vwa fihwani, n'kulu nambe umwanilumbu juno m'botem'bote, juno kange n'kilisite alyafwile vwimila umwene, itipulua. ¹² Paulo, pano ghuvomba inyivi palikimo avakuulu nava lumbu vakomukusilemasia inyivonelo sivanave sino mbotembote, muvomba inyivi kwa Kilisite. ¹³ Paulo, nave ikyakulia kikwambusia pikunkuvasia un'kulu nambe umwanilumbu, nanilalia inyama kange, ulwakuuti nimwambusie unkulu nambe umwanilumbu kughua.

Muliango 9

¹ Une nanilimwavuke? Une nanili nsun'gua? Une nanilyanwaghile u Yesu Mutwa ghwitu? Umue na mulimeke sa mbombo sango mwa Mutwa? ² Nave une nanilinsun'gua ghwa vanga, nakuva nilinsun'gua kulumue umue. Ulwakuva umue mulivapesie ghwa vasun'gua vwango mwa Mutwa. ³ Uluo lwa lughinio lwango kuvano vikuhungila une. ⁴ Vuli natunoghile kulia na kunyua? ⁵ Natunoghile kutola un'dala juno umwitike ndavule vivomba avasun'gua avange,

navanyalukolo va Mutwa, nhu Kefa? ⁶ Nambe nilinemwene nhu Barnaba twevano tunoghile kuvomba imbombo? ⁷ Ghwe veeni juno ivomba imbombo heene n'sikali napikuhomba jujoo? Ghwe veeni juno avyala um'piki ghwa misabibu neke aleke pilia iseke sa ghwene? Nambe ghweveeni juno idima ikipugha juno nainyua utusiva twa ilipugha ilio? ⁸ Vuli nijova iisi nuvutavulilua vwa kumuunhu? Indaghilo soope nasijova isio? ⁹ Ulwakuuva lilembilue mundaghilo sa Musa, “Nungajibungaghe ing'ombe pano jibena.” Sakyaang'haani kuuti apa u Nguluve ikusivikila umwoojo ing'ombe? ¹⁰ Nambe vuli naijova isio vwimila usue? Silembilue vwimila usue, umwene juno ilema ifya kubena lunoghile kulima kuno ihuvila, ghwope juno lunoghile apetaghe na kuhuvila aghakuhangilanila hene mpeto. ¹¹ Nave tulyavyalile ifinu fya munumbula munkate mulyumue, Vuli! Lisio livaha kulyusue tungapete ifinu fya mpeto kulyumue? ¹² Nave avange valyakavili ulu kuhuma kulyumue, vuli! usue natunoghole kughina? Nambe vulevule, natukahimbile ulwakyang'haani ulu. Pa uluo, tukagwila sooni isio kuleka kuuva kikuvasio kya livangili lya Kilisite. ¹³ Namukagwile kuuti voni vano vivomba imbombo munyimba inyimike ijakufunyila vikava ikyakulia kuvanave kuhuma munyumba inyimjke ija kufunyila? Namukagwile kuuti vooni vano vivomba imbombo pakitekelelo vikava ikighavo kya fino fitavulilua pa kitekelelo? ¹⁴ Vwimila vwa lululuo, u Mutwa alyalaghile ulwakuuti vooni vano vidalikila ilivangili luvanoghile pikukala vwimila

vwa livangili lililio. ¹⁵ Looli nanivahimbile sino sivanoghile sooni isio. Nanilemba iisi ulwakuuti kwesive simonga sivombekaghe vwimila une. Kuba une nifue kukila umuunhu ujunge juno ihambusia ulwa kughinia une. ¹⁶ Ulwakuuva nave nidalikila ilivangili, nanilinalumonga ulwakughinia, ulwakuva lunoghile nivombaghe vulevule. Iiga kulyune nave nanidalikila ilivangili! ¹⁷ Ulwakuva ningavombe vulevule mu vughane vwango, nilinuluvino. Looli nave nanilimuvughane, looli lunoghile luno nipelilue kuuva mwimilili. ¹⁸ Lweli uluhombo lwango kye kinu kiki? Ulwakuuti pano nidalikila, nidalikilaghe ilivangili kidila luhombo kisila kuvomba muvukwisie uvwa kyangani vuno nilinavo mu livangili. ¹⁹ Ulwakuuva nambe nilimwavuke kuvooni, nilyavombile n'kaami ghwa vooni, ulwakuuti nikagule pikuvakuva vinga kukila. ²⁰ Kuva Yahudi nilyale heene Muyahudi, ulwakuuti nivakave ava Yahudi. Kuvala vano valipasi kululaghilo, nilyale heene jumo juno alipasi pa ndaghilo ulwakuuti nivakave vala vano valipasi pa ndaghilo. Nilyavombile vulevule napano une juno nemwene nanilyale pasi pa ndaghilo. ²¹ Kuvala vano valikunji nhi ndaghilo, nilyale heene ghwejumo kunji ku ndaghilo, nambe une nemwene nanilyale kunji ku ndaghilo sa Nguluve, looli pasi pa ndaghilo sa Kilisite. Nilyavombile vulevule ulwakuuti nivakave vala vano valikunji nhi ndaghilo. ²² Kuvavotevote nilyale m'botevote, ulwakuuti nivakave avavotevote. Nilyale nimbeelo sooni ku vaanhu vooni, ulwakuuti kusila sooni nikave

kukuvapoka vamo. ²³ Najune nivomba sooni isi vwimila vwa livangili, ulwakuuti nikave kuhasing'ana mu nyifunyo. ²⁴ Namukagwile kuuti kukimbila uluvilo vooni vanovilongolela kuluvilo vikimbila kyongo, looli juno ikwupila uluvonolo alijumo? Pa uluo mukimbila uluvilo ulwakuuti mukave uluvonolo. ²⁵ Unena luneno ikusigha sooni pano alipimanyila. Avuo vivomba vulevule neke vupile ingela jino jinangika, looli usue tukimbila ulwakuuti tukave ingela jino najinangika. ²⁶ Pa uluo une nanikimbila kisila lyambulilo nambe nanilua imbuli heene nitova mwuja. ²⁷ Looli nikughupumusia um'bili ghwango na pikughuvika heene n'kaami, ulwakuuti namve nimale kudalikila avange, june nemwene nileka kuva ghwa kukanua.

Muliango 10

¹ Nilonda umue mukagule vakuulu na valumbu vango, ulwakuva ava nhaata vitu vakaale pasi pamavingu kange voni valyalilile mu nyanja. ² Vooni vano vakofughilue nhu Musa mun'kate mu maviingu kange mun'kate mu nyanja, ³ vooni valyalile ikyakulia kilakila ikya mhupo. ⁴ Vooni valyanywile ikinywelo kilakila ikya mhupo. Ulwakuva valyanywile kuhuma mulinalavue ilya mhupo jino jilya vavingilile, nilinalavue liila alyale ghwe Kilisite. ⁵ Looli u Nguluve nakwekuuti nakanoghile kyongo kangebnaviinga va vanave, navafue vavanave vakasambasivue mulukuvi. ⁶ Kange amasio agha ghoni ghakale kihwani kulyusue, ulwakuuti usue

natungavesaghe vaanhu va kunoghelua ndavule navoope fino valyavombile. ⁷ Namungifunyanghe kufihwani, ndavule viinga vavanave vulevalyale. Iili ndavule lilyalembilue, “Avaanhu valikalile pasi vilia na kunyua, vakinwike kunena nu-vunoghelua vwa vughane.” ⁸ Natungavombaghe uvu malaya ndavule viinga vavanave vuli-vivomba. Vakafua ikighono kimo avaanhu ufi-jigho fivili navatatu mbili vwimila vwa uluo. ⁹ Nambe natungamughelaghe u Kilisite, ndavule viinga vavanave vule vivomba vakananganisivia nu njooka. ¹⁰ Kange namulang'ulagha, ndavule viinga vavanave ndavule ving'ula kange na kunanganisivia nhu nyamola unyavufue. ¹¹ Kange amasio agha ghano ghalyavombike ndavule ikihwani kulyusue. Ghalyalembilue kuuti kukutuvunga usue - twevano tukasaghilue muvusililo vwa pakali. ¹² Pa uluo juno ikuvoona imiile ave vunofu nangaghwisaghe. ¹³ Nakwelule ulughelo lunolulyavapelile umue luno nalulivulevule ku vaanhu. Looli u Nguluve ghwe mwitiki. Na ikuvaleka mughelue kukila ingufu siinu. Palikimo nulughelo umwene ikuvapela umulyango ughwa kuhumila, ulwakuuti munoghele. ¹⁴ Pa ului, vaghanike vaango mulukimbilaghe ulufunyo ulwa kihwani. ¹⁵ Nijova numue ndavule avanyaluhala, kuuti mulamule linomujova. ¹⁶ Ikikombe ikya lufunyo kino tukukifunyii, na kihangilanisi kya danda ja Kilisite? Un'kate ghula ghuno tumanyula vuhangilanisi vwa m'biili ghwa Kilisite? ¹⁷ Ulwakuva un'kate ghulighumo, usue twevano tulivinga

um'biili ghumo. Usue tweeni tukyupila un'kate ghumo palikimo. ¹⁸ Muvalolaghe avaanhu va Israeli: Vuli! Vala vooni vano vilia ilitekolo nava-hangilanisi va kitekelo? ¹⁹ Nijova kiki? Kange ul-wakuuva ikihwani kye kiinu? Nambe ikyakulia kino kihumisivua litekelo kufihwani kye kiinu? ²⁰ Looli nijova ku fiinu fila fino vafihumisie litekelo kuvaanhu avapanji avamu kiisina, ul-wakuva vihumiaifinu ifi kumapepo nakwekuuti kwa Nguluve. Une nanilonda umue ku has-ing'ana na mapepo. ²¹ Namunoghile kunywila ikikombe kya Mutwa ni kikombe ikya mapepo. Nomunoghile kuva nuvuhangilanisi oa meza ija Mutwa na pamesa ija mapepo. ²² Nambe tuku mponia u Nguluve ikilule? Tuli ningufu kukila umwene? ²³ “Ifinu fyoni fya kyng'haani,” loolibnakwekuuti fyoni nafinoghile. “Ifinu fyoni fyakyang'haani,” looli na kwekuuti fyoni fino fikuvaviika avaanhu. ²⁴ Nakwale nambe jumo juno ilonda amanono gha mwene. Pa uluo umuunhu ghweniale ilonda amanofu gha nine. ²⁵ Munoghile kulia kila kinu kino vighusia kuligulilo kisila kuposelesia -posia vwimila vwa nyivonelo. ²⁶ Ulwakuva “Iisi kyuma kya Mutwa, nafyoni fino fijimemisie.” ²⁷ Naju muunhu juno mwitike angavaghongole kulia, navemulonda kuluta, lisagha fyoni fino ikuvapela kisila kuposelesia imosio isa nyivonelo. ²⁸ Looli umuunhu angavavule, “Ikyakulia iki kihumilanile nilitekolo lya vapanji,” Namungalisaghe. Ulu vwimila vwa mwene juno avavulile, vwimila vwa nyivonelo. ²⁹ Najune na kwekuuti nijova inyivonelo siinu, looli in-

yivonelo isa juunge juula. Ulwakuuva lwakiiki uvwavuuke vwango vuhighwaghe ni nyivonelo sa muunhu juunge? ³⁰ Nave une nivombela ikyakulia ikya kuhongesia, kiiki nilighwaghe nhi kiinu kino kihongisie? ³¹ Pa uluo, fyoni finomulia, nambe fyoni fino muvombagha, mu vombaghe ghoni kumo mughinia ivwimike vwa Nguluve. ³² Namungava hosiaghe ava Yahudi nambe ava Yunani, nambe ulukong'ano lwa Nguluve. ³³ Mughelaghe ndavule une kange ndavule nighesia pikuvahosia avaanhu vooni ku sooni. Nanilonda uluvumbulilo lwango june, looli ulwaviinga. Najune nivomba vulevule ulwakuuti vapokue.

Muliango 11

¹ Munivingililaghe une, ndavule une vule nikum'bingilila u Kilisite. ² Lino nikuvapala ulwakuva vule mukung'umbuka mu agha ghoni. Nikuvapaala ulwakuuva mughakolile amapokeo ndavule aletile kulumue. ³ Looli nilonda mukagule kuuti u Kilisite ghwe muutu ghwa mughosi ghweni, ghwoope umughosi ghwe muutu ghwa mumama, nakuuti u Nguluve ghwe muutu ghwa Kilisite. ⁴ Umughosi ghweni juno ikufunya nambe juno ihumia uvuvili iva afwalile ikofili ku muutu ikughupela isoni umutu ghwa mwene. ⁵ Looli umumama ghweni juno ikufunya nambe ihumia uvuvivi umuutu ghwa mwene angabuhile kufwala ikofili mhu muutu ikughupela isoni umuunhu ghwa mwene. Ulwakuva ghuling'ine kange heene abikilue. ⁶ Nave heene

umumama na kwe kuuti na ifunika umuutu ghwa mwene, panaketue ilinyele lya mwene live lifupi. Ulwakuva nave se soni umu mama kuketa ilinyele lya mwene nambe kuketua, looli afunike umuutu ghwa mwene. ⁷ Looli nalunoghile umughosi kufunika umutu ghwa mwene, ulwakuva kye kihwani nu vwitike vwa Nguluve. looli umumama vwe vwitiki vwa mughosi. ⁸ Ulwakuva umughosi nahumilanile nu mumama. Looli umumama alyahumile nu mughosi. ⁹ Nambe mughosi nakavumbilue vwimila vwa mumama. Looli umumama alyavumbilue nu mughosi. ¹⁰ Pa uluo umumama anoghile kuva ni ndaghilo ija vutavulilua pa muutu ghwa mwene, vwimila vwa nyamola ¹¹ Pa uluo, mwa Mutwa, umumama napwale mwene nambe umughosi, nambe umumama. ¹² Ulwakuva ndavule vulevule umumama alya humile kwa mughosi, vulevule alyahumile kwa mumama. Kange ifinu fyoni fihuma kwa Nguluve. ¹³ Highagha jumue: Vuli! sa kyang'haani umu mama ansume u Nguluve umuutu ghwa mwene ghuve pavuvalafu? ¹⁴ Vuli kange inyiho seene nasikuvavulanisia kuuti umughosi angave nilinyele ilitali soonibkwa mwene. ¹⁵ Vuli ulwigho nalukuvavulanisia kuuti umumama avisaghe nhi linyele ilitali vwe vwimila vwitiki kwa mwene? Ulwakuva apelilue ilinyele lila live litali ndavule umwene ghwa mwene. ¹⁶ Looli umuunhu ghweni ilonda kukaning'ana vwimila vwa iili, usue natulinilinge nambe ing'ong'ano sa Nguluve. ¹⁷ Mu masio ghano ghavingilile, une nanikuva paala. Ulwakuva

panomukong'ana, nakwekuuti lyambulilo looli luvumbulilo. ¹⁸ Ulwavutengulilo, nipulika kuuti pano mukong'ana mulukong'ano, kwe-file ifighavo palyumue, na pakighavo nikwitika. ¹⁹ Ulwakuuva lunoghile peluve misugvano mulyumue, ulwakuuti vala vano vavitikisie vikaguli kulyumue. ²⁰ Ulwakuuva mutang'ana, kino mulia nakwekuuti kyakulia kya Mutwa. ²¹ Pano mulia, umuunhu ghweni ilisagha ikyakulia kya mwene jujuo pano avange navalile. Kange uju ghwope alininjala, nuju aghalile. ²² Vuli nakwesile inyumba isakulia na kunywila? Vuli musyajuile ulukongano lwa Nguluve nakuvapela isoni vano navalinikinhu? Nijova kiki kulyumue? Nivapaale? Nanikuvapala ku iili! ²³ Ulwakuva nikupile kuhuma kwa Mitwa kila kiino nivapelile umue kwa Mutwa Yesu, ikilo jila jino ye alekilue, akatolile un'kate. ²⁴ Ye ahongisie, alyadenyile nakujova, "Ughu ghwe m'bili ghwango ghuno ghuli vwimila ghwinu. Muvombaghe ndiiki kukung'umbuka une." ²⁵ Vulevule akatoola ikikombe ye alile, na kujova, "Ikikombe iki lwe lufingo ulupia mu danda jango. Muvombaghe ndiiki kye kiinga kiila pano munyua, kukung'umbuka une." ²⁶ Unsiki ghweni pano mulia un'kate ughu na kukinywela ikikombe, mupalisia uvufue vwa Mutwa m'paka pano ilikwisa. ²⁷ Pa uluo, umuunhu ghweni juno ilia un'kate nambe juno inywila ikikombe ikio ikya Mutwa nainoghela, iva ajikavile ihatia ja m'bili nibdanda ja Mutwa. ²⁸ Umuunhu ajiposiaghe jujuo, kange alisaghe um'bili nakunyua ikikombe

ikio. ²⁹ Ulwakuva juno ilia na kunyua nambe kusanganula um'bili, ilia na kunyua uvuhighi vwa mwene jujoo. ³⁰ Vwimila vwa ulu avaanhu viinga mulyumue ve vatamu kange muvamo mulumue vafwile. ³¹ Looli tulolaghe jusue natuhighua. ³² Looli pano tuhighua nu Mutwa, tugomokesevua, ulwakuuti na tungahighuaghe palikimo ni iisi. ³³ Pa uluo, vakuulu nava mwanilumbu vango, pano mutang'ana mulis-aghe, mughulanaghe. ³⁴ Umuunhu angave nhin-jala, alisaghe ku nyumba ja mwene, ulwakuuti pano mjtang'ana palikimo namungahighanaghe. vwimila vwa agha aghange ghano mulembile, nikuvavula pano niliva nikwisa.

Muliango 12

¹ Vwimila vwa fipelua fya numbula, vakuulu navamwanilumbu vaango nanilonda kuuti muleke pikagula. ² Mukagwile kuuti ye muliva panji mukalongolosivue kuingilila ifihwani finonafijova, mu siila se sooni sila mukalongosivue naso. ³ Pa uluo, nilonda mukagule kuuti nakwande weghwoni jula juno ijova kwa Mhepo ghwa Nguluve iiti, “U Yesu aghunilue.” Nakwale ghwe ghwoni juno kwande ijova, “U Yesu ghwe Mutwa,” nakwekuuti mwa Mhepo u Mwimike. ⁴ Neke kwehili ifipelua fino fipungine, looli u Mhepo ghwa mwene juula. ⁵ Kulimbombo sino silipala napala, looli u Mutwa ghwe jujuo. ⁶ Kusila imbombo nyinga, looli u Nguluve umwene jula juno ivomba imbombo sooni ku vooni. ⁷ looli umuunhu ghweni ipelua

ulusyetulilo ulwa Mhupo muluvumbulilo lwa vooni. ⁸ Ulwakuuva umuunhu juno apelilue nhu Mhupo ilisio ilya luhala, nujunge ilisio lya vukagusi kwa Mhupo julajula. ⁹ Kwa junge ikupela ulwitiko kwa Mhupo umwene juula, na kwajunge ikipelua kwa kusosevua mwa Mhupo jumo. ¹⁰ Kwa junge imbombo isa ngufu, nujunge uvuviili. Nakwajunge kuling'ania inumbula, najujunge injovele isinge, nujunge kughanula injovele. ¹¹ Looli u Mhupo ghwa julajula juno ivomba imbombo iisi sooni, kukum'pela umuunhu ghweni ikipelua ndavule an'salwile jujuo. ¹² Ulwakuva nakilivulevule um'biili ghulighumo, ghwope ghuli nifipelua finga, nifipelua fyoni fya m'biili ghulaghula, fye vulevule naju Kilisite. ¹³ Ulwakuva mwa Mhupo jumo usue twevooni tukofughilue kuuva m'biili ghumo, ulwakuuti ava Yahudi nambe va Yunani kuuti tuliva kami nambe vavuke, tweni tukanywesivue u Mhupo jumo. ¹⁴ Ulwakuuva um'biili nakwekuuti kilungo kimo, looli fye finga. ¹⁵ Nave ulughulu lujova, "Ulwakuuva une nanililuvoko, une nilikighavo kya m'biili," ¹⁶ Uluo naluvomba kuva kighavo kya m'bili. Nave imbughulutu jijova, "Ulwakuva une nanililiiso, une nilikighavo kya m'biili," Uluo naluvomba kuva kighavo kya m'bili. ¹⁷ Nave um'bili ghwoni ghuva liiso, nde kulikughi kupulika? Nave um'bili ghwoni ghusava mbughulutu, nde kulikughi kunusia? ¹⁸ Looli u Nguluve alya vikile kiila kipelua ikya m'bili pakeene hene akapangile. ¹⁹ Nave fyoni fisava kilungo kimo, um'biili ndeghulikughi?

²⁰ Pa uluo lino ifilungo fye finga, looli um'bili ghwe ghumo. ²¹ Liiso nalingaghwesio pikuluvula uluvoko, “Nanili nuluhuvilo nhuve.” Nambe umuutu naghungaghwesie kughavula amaghulu, nanilinuluhuvilo numue.” ²² Looli ifilungo fya m'bili fino fivoneka kuva nuvwoghopua padebe filondua kyongo. ²³ Nhi fipelua fya m'bili fino tuuti filinuvwoghopua padebe, lukufipela uvwoghopua kyongo, fipelua fiitu fino fisila vunoghelua filinuvunono kyongo. ²⁴ Lino ifilungo futu filinhu mvuto fisila luhuvilo lwakupelua uvwoghopua, ulwakuuva filing'anisivue kuuva nu vwoghopua. Looli u Nguluve afileing'anisie kuuva filungo fyooni palikimo. Kange afipelile uvwoghopua kyongo fila fino nafikwoghopua. ²⁵ Alyavombile anala kuuti napan-gavisaghe ifighavo mu m'bili, looli ifilungo fyoni fikolane mulughano lumo. ²⁶ Kange unsiki ikilungo kimo kingalemale, ifilungo fyoni filemala palikimo. Nambe unsiki ikilungo kimo kikwoghopagha, ifilungo fyoni fihovokagha palikimo. ²⁷ Lino umue mulim'bili ghwa Kilisite, nikilungo kimo kyene. ²⁸ Naju Nuguluve avukile mulukong'ano ulwa kwasia muvasung'ua, ulwa vuvili vavili, ulwavutatu vavulanisi pa uluo vala vooni vano vivomba imbombo imbaha, kange ifipelua fya uvupoki, vaala vano vitanga, vaala vano vivomba imbombo ija kulongosia navooni vano vali ni njovele nyinga. ²⁹ Vuuli usue tweni tuli vasung'ua? Usue tweni tuli vaviili? Usue twene tulivavulanisi? Usue tweni tuvomba imbombo isa fidegho? ³⁰ Vuuli usue tweni tuli nikipelua kya vupoki? Usue tweni tujova

ni njovele? Usue tweni tughanula injovele?
³¹ Londagha kyongo ifipelua ifivaha. Najune nikuvasona isila inono kyongo.

Muliango 13

¹ Tujovaghe kuuti ku njovele isa vaanhu kange njovele isa vanyamola. Looli nambe nilinsila lughano, nilishaba jino jikuta nambe iking'ola kino kikujila. ² Nakuuti nilinikipelua ikya vuviili nhuvukagusi vwa kyang'haani vuno vufisime nuvukagusi, nakuuti nilinilwitiko ulwakuhamia ifidunda. Looli nave nilinsila ulughano, une na kyekiinu. ³ Pe tujove kuuti nihumia kutema kulyumue na kukuvalasia avakotofu, na kuuti nihumia um'bili ghwango ninyanyue nu mwotoo. Looli nave nilinsila lughano, nanikwambula kimonga. ⁴ Ulughano lukuguda kange lulinulutango. Ulughano nalukughinia kange nalukupula. Ghulinsila matingo ⁵ nambe umovesi. naghulonda amasio ghaghene, nalukujagha uvuvafi vwa ng'aning'ani, nambe naluvalila amavivi. ⁶ Naluhovoka uvuvotevoto. Apene looli luhovoka nuvwa kyang'haani. ⁷ Ulughano lukughana amasio ghoni; lukwitika amasio ghoni, lulinulukangasio mumasio ghooni, kange lunoghile amasio ghoni. ⁸ Ulughano naludugha. Nave kwevule uvu viili, lwoni lukiling'ania. Nave kwevule uvu mang'anyi vukiling'ania. ⁹ Ulwakuva tukagule lubale kange tuvomba uvuviili lubale. ¹⁰ Looli luliva lukwisa luno lukiline, lula luno nalukwiline lukiling'ania.

11 Pano nilyale mwana, nikajovagha ndavule umwana, nikasaghile ndavule umwana, nikalamulagha ndavule umwana. pano nilyale muunhu n'goyo, nilyaghavikile kutaali nune ghoni ghaala agha kijana. 12 Ulwakuva lino tulola heene ni kilolelo, heene sura ku ng'isi, looli unsiki ghula tulolagha maso kwa maso. Lino nikagwile lubale, looli unsiki ghula nilakagula kyongo ndavule najune nikagulike kyongo. 13 Looli lino agha gha tatu ghali nhi danda: lwitiko, uluhumilo luno lukwisa, nulughano. Loolibilivaha kyongo kukila iisi lwe lughano.

Muliango 14

1 Mululondaghe ulughano na kunoghelua kyongo ifipelua ifya munumbula, looli mughinaghe kyongo ulwakuuti muka kyongo uvuviili. 2 Ulwakuva umwene juno ijova injovele imia najova na vaanhu looli ijova nu Ngu-luve. Ulwakuva nakwale juno ajitang'inie ulwakuva ijova sino sifisime mu Mhepo. 3 Looli umwene juno ivila uvuviili, ijova navaanhu na pikuvakangasia inumbula, nakuvanyamasia. 4 Umwene juno ijova injovele imia ikujimika mwene, looli umwene juno ivila uvuvili ikujenga ulukong'ano. 5 Lino ninoghelua kuuti umue mweni mujovaghe injovele imia. looli pa isio sooni, ninoghelua kuuti muvilaghe uvuviili. Umwene juno ivila uvuviili ghwe mbaha kukila juno ijova injovele imia (nakuava avis-aghe ughwa kughanula), ulwakuuti ulukong'ano

lukagule kujengeka. ⁶ Looli lino, vakuulu numue va mwanilumbu vango, ningise kulumue nakujova injovele imia, nikuvavumbulila kiki umue? Nanighwesia, ulwene kuuti nijova numue kusila ija lusetulilo, nambe kusila ija vumang'anyi, nambe uvuvili, nambe kusila ija luvulanisio. ⁷ Nambe ifinu ifisila vwumi heene filimbi nambe kilongilongi fingaleke kuhumia ilisio lino lipungilanile, kwande fikagulika ndani kye kiliku kino kinenilue? ⁸ Ulwakuva nave lukelema luhumia ilisio lino nalimanyika, luvigaghe ndani umuunhu ikagula kuuti ghwe nsiki ghwa kuling'ania ku lilugu. ⁹ Lulivulevule najumue. Mungahumie nulumili ilisio lino nalilyene, pe luva ndani umuunhubakagule kino mujova? Mujovaghe, nakwele junu kwande ikuvaling'ania. ¹⁰ Nasakughanania kuuti kulinjovele nyinga sili papinga mu iisi, nakwili nambe jimo insila luvumbulilo. ¹¹ Looli nave nanijikagwile injovele jiiti kiki, niva mesia kwa mwenejuno ijova, ghwop junu ikujijova iva mesia kulyune. ¹² Fye lulivuo kulumue, Ulwakuva munoghelua kyongo kulola ivusilo sa Mhepo, mulondaghe kuuti lughinaghe kyongo kukulujenga ulukong'ano. ¹³ Pa uluo, umwene junu ijova injovele imia ifunyanghe ulwakuuti apelue kukusighanula. ¹⁴ Ulwakuva ningifunye injovele imia, inumbula jaango jikufunya, looli uluhala lwango lusila meke. ¹⁵ Nivomba kiki? Nikufunyangha mu numbula jaango, looli kange nikufunyangha nuluhala lwango. Nikwimbagha mu numbula jaango, nikwimbagha nhuluhala lwango kange. ¹⁶ Neke looli, ungamughinie

u Nguluve mu numbula, umwene juno mesia mu numbula ikwitika “Ameni” pano ghuhumia uluhongesio, nambe nasikagwile sino ghujova? ¹⁷ Ulwakuva kyang’haani uve ghuhongesia vunofu, looli ujunge jula najengeka. ¹⁸ Nikumongesia u Nguluve ulwakuva nijova injovele imia kukuvakila umue mweni. ¹⁹ Looli mu ng’ong’ano kiba nijovaghe amasio ghahano muno nikitang’anisie une ulwakuuti nikagule kukuvavulanisia avange, kukila amasio imbilima kijigho khu njovele imia. ²⁰ Vakuulu numue va mwanilumbu vango, mulekaghe kuuva vaanha musaghile jiinu, pa uluo pipuling’ana nuvu hosi, muvisaghe heene vaanha vafyele. Looli mulwa kusagha mulyumue muvisaghe vaanhu vagoyo. ²¹ Jilembilue mu ndaghilo, “Kuvaanhu va munjovele ijinge na mumalomo agha vahesia nijovaghe na vaanhu ava. Looli nave vulevule navangamulikaghe,” ijova u Mutwa. ²² Pa uluo, imili fye fidegho, nakwekuuti kuvala vala vano vitike, looli kuvano navitike. Looli kuhumia uvuviili kye kidegho, nakwekuuti kuvano navitike, looli vwimila vala vano vitike. ²³ Lola, nave ulukong’ano lwoni lukong’anile palikimo neke vooni vajovaghe injovele imia, navahesia navala vano navitiki viingilevuuli navanoghile kukuvavula kuuti muli namapepo? ²⁴ Looli nave mweni muvila uvuvili juno naitike nambe mesia ingela, ikwesuagha ku sooni sino ipulika. Ihighuagha kusoni sino sijovua. ²⁵ Uvusyefu vwa mwoojo ghwa mwene vwale vwifwikuka. Sino kwande sihumila, ale ighua na pikupama na pikufunya kwa Nguluve. Ale ilaata

kuuti u Nguluve alinumue. ²⁶ Kiki kivingilila kange, vakuulu numue va mwanilumbu vaango? Pano mutang'ana palikimo, umuunhu ghweni ilulutila, imbulanisio, isyetulilo, injovele imia nambe uvughanule. Muvombaghe iisi sooni ulwakuuti mujengaghe ulukong'ano. ²⁷ Nave jumonga ijova injovele imia, pe vavisaghe vaviili nambe vatatu, nujunge muvutavike. Umuunhu lunoghile kyongo aghanulaghe kino kijovilue. ²⁸ Looli nave napwale umuunhu juno ighanula, looli umuunhu ghweni mu avuo ikalaghe kimie mun'kate mulukong'ano. Looli umuunhu ghweni ajovaghe mwene na kwa Nguluve. ²⁹ Na vaviili vavili nambe vatatu vavilaghe, neke avange vapulikisiaghe na kughanula sino sijovilue. ³⁰ Looli ujunge juno ikalileanga fwikulilue lumonga mumbombo, juno juno avele iviila ajikaghe. ³¹ Ulwakuva ghweni mulyumue anoghile kuhumia uvuvili vumo ye ujunge ulwakuuti umuunhu ghweni anoghile kumanyila kange vooni va noghele kukangasivua. ³² Ulwakuva inumbula isa vavili sili pasi pavuloleli pa vavili. ³³ Ulwakuuva u Nguluve naghwe Nguluve ughwa vulamafu, looli ghwe lutengano. Ndavule jilivuo mu ng'ong'ano sooni isa vitiki, ³⁴ lonoghile avamama vikalaghe kimie mu ng'ong'ano. Ulwakuuva navitavulilua kujova. Pa uluo, vanoghile kuva vakoola, ndavule kange indaghilo pano jijova. ³⁵ Nave kulikimonga vinoghelua kumanyila, looli vavaposie avaghosi vavanave munyumba. Ulwakuva se soni kwa mumama kujova mulukong'ano. ³⁶ Vuli ilisio

lya Nguluve likahumile kulumue? Vuli lilisile jumue mwe veene? ³⁷ Nave umuunhu ikuvona kuuti ve vavili nambe lwa mhepo, lumunoghile aghakagule amasio ghano nikuvalembela kuuti lwe lulaghilo lwa Mutwa. ³⁸ Looli nave nakagwile agha, mumuleke aleke kukagulika. ³⁹ Pa uluo, vakuulu numue va mwanilumbu vango, mulondaghe fijo kuhumia uvuviili, namungan-sighaghe umuunhu ghweni kujova ni njovele. ⁴⁰ Looli amasio ghoni gha vombeke vunofu nutavike.

Muliango 15

¹ Lino nikuvakumbusia, mwe vakuulu numue va mwanilumbu, vwimila vwa livangili lino nikavadalikile, lino mulyupile na kukwima kuanave. ² Mulivangili ili muvanguike, nave mukulikola vunofu ilisio lino nivadalikile umue, nakwekuuti mulyitike vuvule. ³ Nave ulwakwasia vuli nilyupile nhu lukangasio nilyaletile kulumue ndavule lilivuo: kuuti kuhuma mumalembe, u Kilisite alyafwile vwimila vwa vuhosi vwitu, ⁴ kuhuma mumalembe alya syililue, nakuuti alya syukile ikighono kya vutatu. ⁵ Nakwekuuti ulya muhumile u Kefa, kange kuvala kijigho na fivili. ⁶ Looli alyavahumile mu nsikighumo avakuulu na vamwanilumbu kukila ifilundo fihano. Vinga vavanave vajighe vwumi, looli vamo muvanave vighona ituulu. ⁷ Kange alyahumile u Yakobo, kange n'sungua ghwa vooni. ⁸ Muvusililo vwa ghoni, alyanihumile une, nave vule kwa mwaanha juno alyaholilue

mu nsiki ghuno na ghweghwene. ⁹ Ulwakuva une nilin'debe pavasung'ua. Naninoghile kutambulua n'sung'ua, ulwakuva niya punwike mulukong'ano lwa Nguluve. ¹⁰ Looli kulusungu lwa Nguluve Pwenile heene nilivuo, kange ulusungu lwa mwene kulyune nalulivulevule. Pa uluo, nilyavobile ku ngufu kukila vooni. Looli ulusungu lwa Nguluveb luno lulimun! kate mulyune. ¹¹ Pa uluo nave nene nambe aveene, tudalikila anala kange tukwitika anala. ¹² Lino nave u Kilisite akadalikivue heene asyukile kuva fue, luve ndani mulyumue mujova na kwevule uvusyuke kuvafue? ¹³ Looli nave kwevule uvusyuke kuvafue, kange nave u Kilisite nakasyukile. ¹⁴ Nave u Kilisite nasyukile, pa uluo amadalikile ghitu vwe vuvule, kange ulwitiko lwinu lwe vuvule. ¹⁵ Kange tuvonike kuva volesi va vudesi vwimila u Nguluve, ulwakuva tulyolelile u Nguluve sino na sesene kuuti alya syusisie u Kilisite, unsikibghuno nakan'syusisie. ¹⁶ Ndavule avafue nave navisyuka, u Yesu kange nakasyukile. ¹⁷ Nave u Kilisite nakasyukile, ulwitiko lwinu lwe vuvule kange mujighe kwe mule muvuhosi vwinu. ¹⁸ Pa uluo nambe vaala vano vakafwile mwa Kilisite kange voope vatipulue. ¹⁹ Nave kuvukalo uvu umwene jujuo tulinulukangasio munsiki ghuno ghukwisa mun'kate mwa Kilisite, avaanhu vooni, usue tuli vakusaghilua kukila avaanhu vooni. ²⁰ Looli lino u Kilisite asyukile kuhuma kuva fue, imeke sa kwasia savaala vano vafwile. ²¹ Ulwakuva uvufue vukisile kukila umuunhu, kange kukila umuunhu uvusyuke vwa vafue. ²² Ulwakuva

nave u Adamu vooni vifua, pa uluo u Kilisite vooni vivombua vwumi. ²³ Looli umuunhu ghweeni mu mbombo ja mwene: Kilisite, imeke sa kwasia kange sino silikuvula vano va Kilisite vivombua vwumi unsiki ughwa kwasia kwa mwene. ²⁴ Pe vuva vwe vusililo, pala u Kilisite pano ikum'pela uvutua kwa Nguluve Nhaata. Ulu pe pala pano iiliva ivusia ipumusia uvutemi vwoni nhuvu tavulilua vwoni ni ngufu. ²⁵ Ulwakuva anoghile kutema m'paka iliiva iviika avalugu va mwene vooni paasi pa sajo sa mwene. ²⁶ Umulugu ghwa vusililo kunanganisivua uvufue. ²⁷ Ulwakuva “avikile kila kiinu paasi pa sajo sa mwene.” Looli pano lijoveka “aviikile kila kinu,” pa vwelu kuuti najiling'anisivue na vaala vano valyam'bikile kiila kiinu paasi pa mwene jujuo. ²⁸ Unsiki ifinu fivikilue pasi pa mweene, looli umwana jujuo ibika pasi kwa mwene. Umwene juno afibikile ifinu fyonni mwene. Ulu lukahumile ulwakuuti u Nguluve u Nhaata ave ghooni mu fyooni. ²⁹ Nambe kange vivomba kiki vaala vano vofughilue vwimila vwa vafue? Nave avafue navisyuka, nakiki kange vikwofughua vwimila vu vanave? ³⁰ Nakiki tulimuvutalamu kiila nsiki? ³¹ Vakuulu numue vamwanilumbu vango, kukila kukughinia kulyune mulyumue, luno nilinalwo mwa Kilisite Yesu Mutwa ghwitu, nipulisia ndiiki: nifua mu ighono fyonni. ³² Lukunivumbulila kiki, mundolele ija vaanhu, nave nikatovine nifikanu ifilefi ukuo ku Efeso, nave avafue navisyuka? “Buhila kange tulie na kunyua, ulwakuva

pakilavo tufua.” ³³ Namungasyanganaghe: “Ifupugha ifivivi finangania uluvelo ulunofu. ³⁴ “Mughelaghe! mukalaghe muvwakyang'haani namungajighaghe kuvomba uvuhosi. Ulwakuva vamo mulyumue namulinuvu mang'anyi vwa Nguluve. Nijova n'diki sooni sinu. ³⁵ Looli umuunhu ujunge ijova, “Vuuli avafue visyuka? Voope vikwisa nu m'bili ghuki?” ³⁶ Uve ulinjasu kyongo! kiila kino ukavyalile nakinoghile kutengula kumela looli na kwekuuti kifwile. ³⁷ Nikila kino ghuvyala naghwe m'biili ghuno ghukula, looli se seke sino silemba. Lunoghile kuva ngano nambe ikinhu kiinge. ³⁸ Looli u Nguluve ikughupela um'bili ndavule ighanile, na museke ghwe m'bili ghwa mwene jujuo. ³⁹ Amaviili ghoni naghiling'ana. looli na kwekuuti, kweghule um'bili ghumo ughwa muunhu, kange um'bili ughunge ughwa fikanu, num'bili ughunge ughwa fijuni, nu ghunge vwimila vwa samaki. ⁴⁰ Kange kweghale amaviili agha ku kyanya namaviili agha mu iisi. Looli uvwitike vwa maviili gha kukyanya ghwe ghumo nu vwitike vwa iisi je jinge. ⁴¹ Kwe vuule uvwitike vuumo uvwa lijuva, kenge nuvwitike uvunge uvwa mwesi, nu vwitike uvunge uvwa nondue. Ulwa kuva inondue jiimo najiling'ana ni nondue ijenge mu vwitike. ⁴² Pa uluo fyefino ulivuo kange uvusyetulilo vwa vufue. Kino kivyalue kinangika, kange kino kimela nakinangika. ⁴³ Kivyailue mumavombe gha vulevule, kivyailue mu vwitike. Kivyailue mu vuvotevote, kimela mu ngufu. ⁴⁴ Kivyailue

mu m'bili ghwa lwiho, kimela mu m'bili ghwa Kimhepo. Nave kweghule u m'bili ghwa lwiho, kweghule u m'bili ughwa Kimhepo kange. ⁴⁵ Pa uluo kange lilembilue, “Umuunhu ghwa kwasia u Adamu alyavombike mhepo jino jikukala.” U Adamu ghwa vusililo alyavombike Mhepo jino jihumia uvwumi. ⁴⁶ Looli ughwa Kimhepo naalisiile tasi looli ghwe vutengulilo, pa mbele ughwa Kimhepo. ⁴⁷ Umuunhu un'tasi ghwa mu iisi, alya vumbilue nuli ng'unde. Umuunhu ghwa vuviili ihuma ku kyanya. ⁴⁸ Ndavule juula junonalyavumbilue nulu ng'unde, vulevule kange vaala vanovakavumbilue nulu ng'unde. Ndavule kange umuunhu ughwa kukyanya alivuo kange vulevule vala avakukyanya. ⁴⁹ Ndavule kange tupiindile ikihwani kya muunhu ughwa lung'unde, vule kange tulipinda ikihwani kya muunhu ughwa kukyanya. ⁵⁰ Lino nikuvavula, vakuulu numue va mwanilumbu vaango, kuuti um'bili ni danda nafikagwile ku hara uvutua vwa Nguluve. Nambe ughwa kunangania kuhala vano navinangika. ⁵¹ Lolagha! Nikuvavula umue uvusyefu vwa kyang'haani: Natulifua tvevooni, looli usue tweni tulihambusivua. ⁵² Tulihambusivua mumasiki, ku sisila na kulola ni liso, mu lukelema ulwa vusililo. Ulwakuva ulukelema lulakuta, navafue valasyusivuagha nu lwakuleka ku nangika, kange pe tulahambusivua. ⁵³ Ulwakuva uvu uvwa kunangika ghunoghela kufwala ghuno naghunangika, ghwope ughu ughwa kufua ghunoghile kufwala ghuno naghufua. ⁵⁴ Looli unsiki ughu ughwa

kunangika ghungafwikue ghuno naghunangika, ghwope ughu ughwa kufua ghungafwale ghuno naghufua, apuo pelukwisa ulujovo luno lulembilue, “ifua jigulubukue mu vulefie.”⁵⁵ “Ghwe fua, uvulefie vwako vulikughi? Ghwe fua, vulikughi uvuvafi vwako?”⁵⁶ Uvuvafi vwa fua se yivi, ni ngufu sa nyivi se ndaghilo.⁵⁷ Looli hongera kwa Nguluve, juno ikutupela usue kulefia kukilila mwa Mutwaghwiti Yesu Kilisite!⁵⁸ Lino, vaghanike vakuulu numue va mwanilumbu vango, mwimaghe mukangalaghe namungasukanikaghe. Jaatu muvombaghe imbombo ja Mutwa, ulwakuuva mukagwile kuuti imbombo jinu mwa Mutwa namulivuvule.

Mulingo 16

¹ Lino ndavule lunoghile ku fya kusangula aviitiki, ndavule nikasolelile ing'ong'ano sa mu Galatia, fye vulevule munoghile kuvomba. ² Mukighono ikya kwasia ikya mulungu, umuunhu ghweni avikaghe kimonga palubale na pi kukivomba ndavule lunoghile. Muvombaghe vulevule ulwakuuti kukaleke kuuva ni fya kusangula unsiki ghuno niliva nisile. ³ Kange niliva nifike, umuunhubghweni juno muliva mukunsalula, nikumwomola palikimo nhi kalata kuhumia ilitekelo liinu kuula ku Yerusalem. ⁴ Nave lungave lunofu na june kulyune piluta, vilitagha palikimo nune. ⁵ Looli nilikwisa kulumue, unsiki ghuno nilisyutila ku Makedonia. Ulwakuva nilisyutila ku Makedonia. ⁶ Na kuuva ninoghile

pikukala nhumue nambe kufika pano nimalisia amasiki gha ng'aala, ulwakuuti mukagule kukunanga mulughendo lwango, kwooni kuno nilutagha. ⁷ Ulwakuva nanihuvila pikuvagha lino munsiki n'debe. Ulwakuva ni huvila pikukala numue unsiki ghumonga, nave u Mutwa ikunavula. ⁸ Looli nikukala mu Efeso kufika mu Pentekoste, ⁹ ulwa kuva umulyango umwelefu ghudindulilue vwimila une, kange kwevale avalugu viinga vano vikusigha. ¹⁰ Lino unsiki ghono u Timotheo ilikwisa, mumbonaghe kuuti alinumue namungamwohopaghe, ivomba imbombo ja Mutwa, ndavule nivomba. ¹¹ Umuunhu ghweni nangansyojolge. Muntangaghe musila ja mwene nulutengano, ulwakuti akagule pikwisa kulyune. Ulwakuva nikumvila isaghe na vanyalukolo. ¹² Lino ulwakuhumilana nu nyalukolo ghwituu u Apolo. nikamwisisie umwojo fijo pikuvaghendela umue palikimo na vanyalukolo. Looli akalamwile ulwakuleka pikwisa lino. Paulo, ikwisa unsiki ghuno alinuvwelefu. ¹³ Muvisaghe maso, mwimaghe ni ngufu, muvombaghe hene va baba, muvisaghe ni ngufu. ¹⁴ Looli soni sinomuvumba sivombekaghe nulughano. ¹⁵ Mukaguile inyumba ja Stefano. Mukaguile kuuti vakale ve vitiki avalongosi ukuo ku Akaya, nakuuti vakivikile veene kukuvavombela avitiki. Nalinoni kuvasuma, vakulu numue va mwanilumbu vango. ¹⁶ Muvisaghe vanya lwooghopo ku vaanuu ndavule, na kwa muunhu ghween juno itanga mu lwambombo na vavumba mbombo palikimo nusue.

¹⁷ Nihovwike kukuswa kwa Stefano, Fotunato, na Akiko. vimile pala pano umue pakanoghile pemuvisaghe. ¹⁸ Ulwakuva vajihowvusie inumbula jango ni jinu. Pa uluo, muvakagulaghe avanhu ndavule avuo. ¹⁹ ing'ong'ano isa Kuasia vomuile ihungilo kulyimue. U Akila nu Priska vikuvuhungila nu Mutwa, palikimo nulukong'ano lunolulimunyumba ji vanave. ²⁰ Vakulu numuwe va mwanilumbu mwevoni vikuvahungila. Muhungilanaghe nulunonelano u lwimike. ²¹ Une, Paulo, nilembile vulevule nu luvuko lwango. ²² Nave gheni namughanile Umutwa, pauluwo ulughano luvisaghe lwa mwene. Mutwa ghwitu, isagha! ²³ Ulusungu lwa Mutwa Yesu luvisaghe numuwe. ²⁴ Ulughano lwango luvisaghe palikimo numuwe mwa Kilisite.

Vwanji Bible **The New Testament in the Vwanji language of** **Tanzania**

copyright © 2020 Door43 World Mission Community

Language: Kivwanji (Vwanji)

Translation by: Door43 World Mission Community

Contributor: Cloud Roman, ITTO, Mwj. Lucas Ndugu, Tiralaleli Ndugu, Julieth Ngogo, Vwanjimt

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-11-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 11 Nov 2020

0fe8b31a-d7bb-5580-ae6c-d8de2d786d46